

שבועות יב

משה שווערד

1. תוספות מסכת שבועות דף יב עמוד א

שאני קטורת דלית ליה תקנתא ברעיה - תימה דה"ל למינקט תקנתא דתמידים והל"ל דלית להו תקנתא בקיץ למזבח שתקנה זו עושין בתמידין כדאמר בסמוך וי"ל דרבנותא נקט דאפי' תקנה מועטת כזו אין בקטורת וא"ת לעיל (דף י:): דפריך רבה לרב חסדא ממתני' דמותר הקטורת אמאי לא משני הכי ויש לומר משום דרב חסדא אית ליה שאין לב בית דין מתנה בשום מקום להפקיע קדושת הגוף.

2. תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף יב עמוד א

שאני קטרת דלית ליה תקנה ברעייה. קשה דהו"ל למימר דלית ליה תקנתא בקיץ למזבח דהיינו תקנתא דתמידין, וי"ל דרבנותא נקט דאפי' תקנה מועטת זו אין להם. וא"ת לעיל דפריך רבה לרב חסדא מקטרת אמאי לא משני לי' הכי, וי"ל דאכתי לא נחית לפרושי טעמא משום דלב ב"ד מתנה עליהם אלא אכתי סבר דאין להפקיע כלל קדושת הגוף הילכך אין שייך לחלק.

3. שערם מצויינים בהלכה

מתנין מתחילה עליהן. וכתב בשו"ת מהר"ם מינץ (סי' לה) דמכאן שמעינן דאע"ג דהיה יכולים ב"ד להתנות תחלה לפדותו תמימים, ובודאי נשארו בכל שנה קצת תמידין בלישכה, מ"מ לא רצו להתנות כיון דאית להו תקנתא ברעייה, דאין לנו להכניס בספק כרת לשוחטו, אלא ירעה ויהיה מותר ע"י מום.

דף יב. שאני קטורת דלאו בר רעיה היא. פ"י דאין מכאן ראייה לתמידין משום דיש להם תקנה ברעייה, אין ב"ד

4. שערם מצויינים בהלכה

אלא רבנן דפרה. הקשה בקושיות עצומות, מה הראיה מפרה דפליגי רבנן על ר"ש, דשאני פרה דאינו אלא קדושת דמים כמש"כ התוס' לעיל (יא: ד"ה א"ה), משא"כ בשעירים ובתמידים דקדושת מזבח הוא, ולא אמרינן לב ב"ד מתנה, ונשאר בצ"ע.

5. תוספות מסכת שבועות דף יב עמוד א

מקיצין בהן את המזבח - תימה דבפרק התודה (מנחות עט: ושם) משמע דאזלי לרעיה דאמר ומי אית ליה לר"ש לב ב"ד מתנה עליהן והא"ר אידי בר אבין א"ר יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי ר"ש אין נפדין תמימים ומשני שאני התם דאית להם תקנה ברעיה וי"ל דהתם משום חטאות משני הכי דעיקר מילתא דר' יוחנן משום דדייק ממתני' דלית ליה לר"ש לב ב"ד מתנה אע"ג דא"ר יוחנן גמרא גמיר לה היינו דלרבנן נפדין תמימים אבל לדברי ר"ש ממתני' דייק וכן משמע מדנקט לדר"ש ולא קאמר ר"ש אומר ואגב דנקט לדברי ר"ש נקט נמי לדברי חכמים ואם תאמר וממתני' היכי מצי דייק דלמא הא דלא אהדר להו ר"ש לב ב"ד מתנה עליהן משום דלא איצטריך וי"ל כיון דגמיר ר' יוחנן דלרבנן אית להו לב ב"ד אי לאו דשמעי' לר"ש דלית ליה לא הוה להו לאקשווי לר"ש היאך הן קריבין.

6. תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף יב עמוד א

מקיצין בהן את המזבח. קשה דבמנחות פרק התודה משמע דאזלי לרעיה דקאמר התם ומי אית ליה לר' שמעון לב בית דין מתנה עליהם והאמר רב דימי א"ר יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי ר"ש אין נפדין תמימים ומשני שאני התם דאית להו תקנתא ברעייה, וי"ל דאע"ג דנקט במילתיה דר' יוחנן תמידין מ"מ אחטאות דמתני' קא משני דעיקר מילתיה דר' יוחנן אמתני' קאי, דאע"ג דר' יוחנן לרבנן גמרא גמיר לה מ"מ דברי ר"ש ממתני' קא דייק מדהוצרך לומר טעמא משום דבאים

לכפר על טומאת מקדש וקדשיו אלמא לית ליה לב ב"ד מתנה עליהם, תדע מדנקט האי לישנא לדברי ר"ש ולא קאמר ר"ש אומר, ואגב דנקט לדברי ר"ש קאמר נמי לדברי חכמים. וא"ת וממתני' היכי מצי למידק דילמא הא דלא אהדר ר"ש לב ב"ד מתנה עליהם משום דלא איצטריך, וי"ל מאחר דגמר ר' יוחנן דרבנן אית להו לב ב"ד מתנה עליהם אי לאו דידעי דר"ש לית ליה לב ב"ד לא הוו להו לאקשוויי היאך הם קרבים.

7. תוספות מסכת שבועות דף יב עמוד א

אשם שמתו בעליו כו' אלא ש"מ גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה - משמע דלאחר כפרה אפילו קודם ניתוק שרי מדאורייתא מדלא קאמר גזירה אחר ניתוק אטו קודם ניתוק משמע דליכא איסור אלא קודם כפרה והא דאמר בכל דוכתא דהלכתא גמירי לה דכל שבחטאת מתה באשם רועה [1] אר"ת דרעיה דרבנן היא והלכתא לא גמירי אלא כל שבחטאת מתה באשם קרב עולה והש"ס דנקט רעיה לפי שתקנו אותה חכמים והעמידוה בה ואינה אלא מדרבנן כדמשמע הכא והכי נמי מוכח בפסחים בסוף פרק אלו דברים (עג. ושם) דאמר רב הונא א"ר אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר לעולה אלמא לא בעי עקירה אי הכי כי לא ניתק נמי פ'י בשלמא אי בעי עקירה כו' מש"ה בעי ניתוק דעבוד רבנן היכרא דע"י כך יזכור לעוקרו אבל כיון דלא בעי עקירה לא ניתק נמי ומשני גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה ותימה דבפ"ק דזבחים (דף ה: ושם) ובפ"ק דמנחות (דף ד. ושם) אמר רב הונא אשם שניתק לרעיה כו' ניתק אין לא ניתק לא מאי טעמא אמר קרא הוא בהוייתו יהא ופירש בקונטרס בהוייתו יהא עד שניתק וע"כ דרשה גמורה היא דקאמר התם אלא הוא למה לי ואר"ת דל"ג התם ניתק אין לא ניתק לא ובתמורה פרק אלו קדשים (דף יח. ושם) אינו בשום ספר ואפילו גרס ליה לא קאי דרשה דקרא לפרש טעמא דלא ניתק לא אלא אתא לפרש מאי טעמא כשר כששחטו סתם בלא עקירה אמר קרא הוא בהוייתו יהא כלומר באותה הוייתה שסופה להיות דהיינו עולה דהכי גמירי שקרב עולה באותה הוייה יהא מתחלה בלא עקירה ואף על גב דקרא קאי אהלכתא אשכחן כי האי גוונא בפ"ב דבכורות (דף טז. ושם) דמקיש דבר הבא ממעלה גרה פ'י תמורת פסולי המוקדשים לדבר הבא ממפריסי הפרסה ה' חטאות המתות וגמר מהתם מה התם במיתה אף על גב דהתם הלכתא היא.

8. תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף יב עמוד א

גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה. מדלא משכח איסורא אלא לפני כפרה משמע דלאחר כפרה אע"ג דלא ניתק לרעייה שרי מדאורייתא דאי קודם ניתוק אסור מדאורייתא הו"ל למימר גזירה לאחר ניתוק אטו קודם ניתוק, וקשה דהא אמרי' בתמורה פ' ואלו קדשים דהילכתא גמירי לה כל שבחטאת מתה באשם רועה, ומפר"ת דרעיה דרבנן היא והכי גמירי הלכתא כל שבחטאת מתה באשם עולה ותלמודא דנקט רעייה בכל דוכתא לפי שתכמים תיקנו רעייה, וכן מוכח נמי בפסחים בפ' אלו דברים דאמרי' התם אמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה אלמא לא בעי עקירה א"ה כי לא ניתק נמי, פ'י בשלמא אי בעי עקירה משום הכי בעי ניתוק דעביד רבנן היכירא דבעי עקירה אבל כיון דלא בעי עקירה אפ'י לא ניתק נמי, ומשני גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה אלמא בלא ניתוק נמי שרי אי לאו דגזרינן אטו קודם כפרה.

9. דף על הדף שבועות דף יב עמוד א

בגמ': ולר"ש דלית ליה לב ב"ד מתנה וכו' מקצין בהן את המזבח וכו' גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה.

והקשה במקדש דוד (סימן י"ט ס"ק ד):

פירש רש"י ז"ל דשעיר של ר"ח אדר שנאבד ונמצא בניסן דבעינן מתרומה חדשה אין מקיצין המזבח בגופו אלא ירעה וילקח בדמיו עולה ע"ש, וקשה איך יקח בדמיו עולה הא חטאת הוא, ובגמרא אמרינן דאי לאו משום גזירה אטו לפני כפרה היו מקיצין בגופן ואיך משתנה מחטאת לעולה, ואע"ג דמותר חטאת קרב עולה, אין זה מותר חטאת כיון דראוי לרגל אחר, דהא ר"ש ס"ל דאם אבד ברגל זה יקרב ברגל אחר, וזה דבעינן מתרומה חדשה הוא רק למצוה.

ואי נימא דכיון דעכ"פ למצוה בעינן מתרומה חדשה חשיב מותר, א"כ בתמידין שלא הוצרכו לציבור שנשתיירו מתרומה הישנה דאמרינן לר"ש דמקיצין בהם את המזבח, ופירש רש"י ז"ל דר"ש לטעמיה דס"ל דיקרב ברגל אחר, הכי נמי כיון שזה עולה וזה עולה יקרבו ע"ש, וקשה למה ליה ר"ש לטעמיה, תיפוק ליה כיון דבאחד בניסן נעשו מותר דצריך להקריב מן החדשה ומותר עולה קרב עולה כדאמרינן בשקלים (פ"ב מ"ה) היינו דמותר עולת חובה קרה עולת נדבה, א"כ מותר עולת חובה של ציבור קרבה עולת נדבת ציבור שהוא קיץ המזבח, ול"ל ר"ש לטעמיה וצ"ע.

ובספר משנת חיים על שקלים (סי' מ"ח ס"קב) רצה ליישב קושית המקדש דוד הנ"ל די"ל דדעת רש"י שאמנם נחלקו הסוגיות בהכי האם מפני דין דבעינן תרומה חדשה - הוי הישנה כדן מותר, וכן מתבאר מפרש"י עצמו בסוגיא, דהא בד' י"א ב' גבי פר ושעיר של יוה"כ שאבדו והפריש אחרים - ימותו דברי ר' יהודה, פרש"י הטעם דימותו הואיל ואין ראוי לשנה

הבאה משום דהוי מתרומה ישנה ומשו"ה ימותו, ובתוס' הקשו עליו דהא בסוגיא דיומא הנז' דחו טעם זה ומשום דדין תרומה חדשה הוי רק למצוה, והטעם שימותו הוא מפני שחיישנין לתקלה כמבואר שם. אך עכ"פ נראה בדעת רש"י דהסוגיא דהכא חלוקה על סוגית יומא, וסברו כאן בגמ' דמן התרומה הישנה הוי דין מותר, וכמפורש בגמ' דחטאת שנשארה עד ר"ח ניסן קריבה עולת קיץ המזבח (לולי הגזירה), וע"כ משום דהוי מן התרומה הישנה הוי מותר. (וע' בתוס' יומא נ' א' ד"ה חטאת).

10. תורת חיים מסכת שבועות דף יב עמוד ב

כבנות שוח לאדם. דהמזבח ושלתנו של אדם דמיין להדדי כדאיתא בחגיגה כתיב המזבח עץ שלש אמות גבוה וגו' וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' פתח במזבח וסיים בשלחן רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם עכשיו שאין המזבח קיים שלחנו של אדם מכפר עליו. ונראה דבשלחנו של צדיק איירי שאינו אוכל אלא לשובע נפשו לקיום נשמתו שנהנית מריח המאכל והוי דומיא דקרבת העולה לריח ניחוח ואע"ג דלא שייך זה כלפי מעלה דברה תורה כלשון בני אדם דרך משל.

11. שערים מצויינים בהלכה

במסילת ישרים (ביאור מדת הקדושה) שהמאכל והמשתה שהאיש הקדוש אוכל, עילוי הוא למאכל ההוא, כאילו נקרב ע"ג המזבח ממש, והוא כקרבת העולה ע"ג האשים וכו'. וע"כ בזה"ק (ח"ב דף סא. סב.) וברמ"א (או"ח סי' קסז ס"ה). ועי' בלקוטי תורה (ריש פי' עקב).

12. שערים מצויינים בהלכה

סכין מושכתן למה שהן. עי' ברש"י ותוס'. וכדברי הערוך פירש בר"י מיגש, לפי שקודם שישחטו, עדיין אין בהם קדושה גמורה, הואיל ואפשר שיותרו ויפדו תמימין משום דלב ב"ד מתנה, ואין מתברר שהן קריבין אלא לאחר שישחטו. וכ"כ בחי' הריטב"א, שלא נולד עיקר הפרשתן עד שעת השחיטה, וכתב דהנכון כפירוש הר"ח.

13. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן יח

ה) ובענין כל הזבחים שנתערבו דאמרינן במתני' ר"פ התערובת (ע"א ע"ב) דאם נתערבו קדשים בקדשים מין בשאינו מינו דירעו ויקח בדמי היפה ממין זה כו' יש לעיין אי מיירי דוקא בנתערבו אחת באחת דליכא רוב אבל אי איכא רוב ממין אחד מין השני נתבטלו לפמ"ש התוס' זבחים (ע"ז ע"ב) ד"ה הא דזה דלרבנן אין עולין מבטלין זא"ז הוא דוקא בלח אבל יבש ביבש בטל כמו מין במינו לר"י ע"ש ואע"ג דבע"ה אינם בטלים זה רק מדרבנן אבל מדאורייתא כיון דבטל איך אפשר להקריב אח"כ ע"י פדיון אך בש"ס וכן ברמב"ם לא מצינו חילוק זה דמיירי דוקא בנתערבו אחת באחת ואפשר דעל הפדיון הוי כמו הוכר האיסור כיון דפודה אותו בכ"מ שהוא:

ובההיא דזבחים (ע"ה ע"א) דקרבת ציבור שנתערב בקרבן ציבור נותן ד' מתנות כו' י"ל עוד לעיין הא קי"ל קרבנות ציבור סכין מושכתן למה שהן בזבחים (ו' ע"ב) א"כ מה שייך בזה תערובת בנתערבו חיים וצ"ע [ובההיא דפר ושעיר של יוה"כ שנאבדו והפריש אחרים תחתיהם וכן שעירי עכו"ם שנאבדו יומא (ס"ה). דלר"י כולן ימותו ולר"ש ירעו ג"כ קשה אמאי לא נימא התם סכין מושכתן ויקרבו לקרבן אחר ולמה ירעו ולר"י למה ימותו מיהו מפר ושעיר של יוה"כ ליכא קושיא כלל דפר קרבן יחיד הוא והשעיר אע"ג דקרבת ציבור הוא מ"מ לא שייך בו סכין מושכתו דצריך הגרלה והגורל קובעו לשעיר הנעשה בפנים אך משעירי עכו"ם יש לעיין אמאי לא נימא סכין מושכתן אך נראה דהתם ג"כ לא שייך סכין מושכתן דר"י דס"ל הכא ימותו לטעמיה אזיל דס"ל לפי מה דמסקינן במנחות (נ"ב). דשעירי עכו"ם מתחינה מגבין להם א"כ כיון דהגיבוי הוא רק לזה הקרבן אי אפשר לשנותו לקרבן אחר וגם לר"ש דס"ל דבאין מתרומת הלשכה והכא ס"ל דירעו ג"כ לא קשה דר"ש לטעמיה דס"ל במנחות (צ"ב). דשעירי עכו"ם טעונים סמיכה א"כ לא שייך סכין מושכתן שהרי קודם השחיטה בשעת הסמיכה כבר צריך להיות עליהם שם הקרבן ודוק]:

14. שערים מצויינים בהלכה

תשובה, אין השעיר מכפר אלא על הקלות, דהרי בגמ' משמע דלרבנן אפי' עבר אעשה אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר, ולרבי אפי' על החמורות מכפר בלא תשובה, ונשאר בצ"ע. ועי' בלחם משנה דלהרמב"ם קושית הגמ' האי עשה ה"ד קאי על המשנה דעל החמורות מאי מכפר היכי דלא עביד תשובה, הא זבח רשעים, אבל על עשה לא קשה כלל, ומאי דקאמר האי עשה זה קאי על קושית הגמ' היכא דעבד תשובה, עי"ש. ועי' מש"כ

האי עשה ה"ד אי דלא עביד תשובה זבח רשעים תועבה. הקשה בכס"מ (תשובה פ"א ה"ב) עמש"כ הרמב"ם (שם) דאם לא עשה

15. ספר מנחת חינוך - מצוה שסד - אות ד

[ד] ובגוף הדברים בפשיטות אינו מבין, מאי מקשה הש"ס בשבועות שם גבי עשה, היכי דמי אי דלא עביד תשובה זבח רשעים וגו', ובאמת עיין ר"מ פ"י מעדות הל' א"ב, וחזו"מ סי' ל"ד ס"ב. דפסלה התורה עדות רשע שנאמר אל תשת רשע וגו' [שמות כ"ג, א'], ואינו פוסל אלא אם כן עבר עבירה שיש בה מלקות או מיתת בית דין שנקראו רשעים שנאמר והיה אם בן הכות הרשע וגו' [דברים כ"ה, ב'], אשר הוא רשע למות [במדבר ל"ה, ל"א] עי"ש בר"מ ובשו"ע, [1] א"כ אם עבר על עשה או אפילו לא תעשה שאין בו מלקות לא הוי רשע. א"כ מאי מקשה הש"ס בפשיטות גבי עשה דהוי זבח רשעים, הא בעבר על עשה אינו רשע כלל כמבואר. וזה דזבח כו' מבואר בש"ס בכמה דוכתינן [סנהדרין קי"ב ע"ב]. ועיין משנה למלך פ"ג משגגות ה"ז שכתב [באמצע ד"ה וראיתי], [2] דרשע לתיאבון לא הוי זבח רשעים עי"ש. א"כ ג"כ קשיא, דמכפר בכהאי גוונא אפילו בלא עביד תשובה כגון שעבר על העשה לתיאבון, ולא הוי זבח רשעים, ושעיר המשתלח או עולה מכפרין. גם ראיתי בספר סדר משנה הקשה, לפי המבואר במשנה למלך שם [בד"ה ודע שמדברי התוס'], [3] דדוקא ברגיל בעבירה, אבל משום פעם אחת ושתיים לא נקרא מומר, וגם לא שייך זבח רשעים, א"כ מאי מקשה הש"ס כאן אי דלא עביד תשובה הוי ליה זבח רשעים וגו', שמא מיירי בלא עבר רק פעם אחת או שתיים ולא הוי זבח רשעים, ומתכפר בשעיר המשתלח, וכל זה צ"ע:

16. שערים מצויינים בהלכה

שקיים מצות פסח, אע"פ שלא קיים מצות אכילת קרבן פסח אין לקרותו רשע. וכ"כ בנתיבות (רס"י לה) שאם עבר על עשה, כיון שאינו פסול לעדות ע"כ דלא מיקרי רשע. וכן מבואר מדברי הרמב"ם (עדות פ"י ה"ב) דרק הנקרא רשע בתורה שעבר עבירה שחייבים עליה מלקות נקרא רשע ופסול לעדות, ועי' במשל"מ (מלוה פ"ד ה"ו) שיש חולקין וס"ל דאף בעובר על לאו שאין בו מלקות פסול מה"ת. ועי' במנחת חינוך (מצוה ו-יב) שאם עובר בשב ואל תעשה אינו רשע, עי"ש בדבריו.

זבח רשעים תועבה. מבואר דאם עבר על עשה מיקרי רשע, וצ"ע מהא דכתבו התוס' במס' פסחים (קז: ד"ה דלמא) דמי

17. תוספות מסכת שבועות דף יב עמוד ב

לא זו משום עד שמוחלים לו - ואף על גב דתנן במתני' בפרק בתרא דיומא (דף פה: ושם) על עשה ועל לא תעשה תשובה מכפרת ואמר נמי במס' חגיגה (דף ה.). כל העושה דבר ומתחרט מוחלין לו מיד אפי' בשאר עבירות אינה מחילה גמורה אלא שמקילין לו הדין אבל במצות עשה מוחלין לגמרי.

18. שערים מצויינים בהלכה

ועשה תשובה. כתב המאירי היינו כשעשה תשובה הראויה, נתכפר לו מיד נע"י ברמב"ם תשובה רפ"ב, ומ"מ כל שלא עשה תשובה הראויה, אין מתכפר לו, שאין לך מי שאינו תוהא שיתכפר אפי' בקרבן, ואפי' ביוה"כ ואפי' במיתה. ועי' בתוס' שאנץ (ת"כ נדב"ה פ"ד מ"ח) דאע"פ שנמחל לו והפריש עולה על כך אין זה חולין לעזרה. והקשה מהא דמוכח במס' תגיגה (ה.) דתשובה מכפרת מיד אפי' על שאר עבירות, דאמר כל העושה דבר עבירה ומתחרט בו מוחלין מיד, וא"כ עולה למה לי, ותירץ דלאו דוקא אלא מוחלין קצת עד יוה"כ שנגמר מחילה גמורה. וכע"ז בתוס' (ד"ה לא). ועי' בעיני שמואל הטעם לזה. ועי' בעיון יעקב מש"כ ליישב קושיית התוס'.

19. חדושי הר"ן על שבועות דף יג ע"א

א"ר זירא בעומד במרדו ורבי היא. וא"ת והיכי מצוי לאוקמי מתני' כרבי והא במתני' תנו דשעיר המשתלח מכפר על כל אלו ואלו רבי קאמר דיום הכפורים מכפר, וכ"ת כי אמר רבי דיוה"כ מכפר עם שעיר המשתלח קאמר א"כ מאי קא מקשינן לקמן דאלת"ה כרת דיוה"כ לרבי לית ליה ומאי קושיא משכחת לה במי שאכל אחר שלוח השעיר א"נ דאכל ומת קודם שלוחו, וי"ל דרבי יוה"כ מכפר או שעיר קאמר, ותנא דמתני' נמי הכי ס"ל ותנא דמתני' נקט שעיר ורבי נקט יום הכפורים, וכ"ת שעיר למה לי דהא יוה"כ לחודיה מכפר, לא קשיא דהא אסיקנא דיום הכפורים אינו מכפר עד שתחשך הילכך איצטרך שעיר לכפר מיד, ואיצטרך ליוה"כ לכפר מי שעבר אחר שלוחו של שעיר, ואע"ג דרביא משמע דס"ל דיוה"כ מכפר כל שעה ושעה מדקאמר דאי לא תימא הכי כרת דיום הכפורים לרבי לית ליה, רבי זירא דאמר בעומד במרדו ורבי היא אמסקנא דסוגיין קא סמך, ואע"ג דבירושלמי משמע דרבי זירא ס"ל דכל שעה ושעה מכפר הא אמר התם דרבי זירא גופיה אייתי סיעתא לרבי חנינא דס"ל דאינו מכפר עד שתחשך מהך בריתא דמסקנא דסוגיין וכמו שנכתוב בסמוך, הלכך בגמרא דילן נקט פירוקא דרבי זירא אליבא דהלכתא כנ"ל:

20. ריטב"א על מסכת שבועות דף יג/א

רבי היא. פירוש וס"ל דזבח רשעים תועבה אינו אלא בקרבנות של שאר ימות השנה ולא בשל יוה"כ ואגב אורחין שמעינן מיהת הא דאית לי' לרבי שיוה"כ מכפר על שאינם שבים ואפילו על כריתות ומיתות ב"ד אינו בעצומו של יום בלבד אלא עם קרבנותיו בזמן שביה"מ דמתני' דאוקימנא כוותה בשעיר המשתלח ושאר קרבנות היא... ולפום מאי דכתיבנא השתא לא ק"ל הא דהכא בזמן בה"מ דאיכא שעיר המשתלח ושאר קרבנות וההיא דר' ישמעאל בזמן שאין ביה"מ כגון בזמן הזה וכי כתיב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו בזמן שביה"מ קיים כתיב דבקרבנות יוה"כ כתיב:

21. ספר פרדס יוסף על ספר ויקרא פרק כג פסוק כז

[פח] אך בעשור (כ"ג, כ"ז). ביומא [פ"ה ע"ב] יום הכיפורים מכפר רק עם תשובה ורבי סבירא ליה אף בלא תשובה, ועיין שבועות (י"ג): ובכתובות (ק"ג ע"ב) ביום שמת רבי נפק בת קול שכל שהיה באשכבתא דרבי מזומן לעולם הבא, לפי מה שאמרו במדרש [ויק"ר כ, י"ב] וירושלמי יומא (פ"א ה"א) כשם שיום הכיפורים מכפר כן מיתת צדיקים, ואם יום הכיפורים רק לשבים גם מיתת צדיקים מכפר רק לשבים, אבל לרבי גם מיתת צדיקים מכפר אף לאינם שבים, ולכן ביום פטירתו של רבי לכבודו הורו משמים הלכה כמותו, ונפק בת קול שכולם מזומנים לעולם הבא ואף אינם שבים, ועיין ברכת אהרן (מאמר קפ"ד):

[פט] מקרא קודש (כ"ג, כ"ז). עיין פרי מגדים (בפתיחה להלכות יו"ט ח"א פ"א אות ב) שתמה על הרמב"ם בספר המצוות [מצות עשה קס"ה], דברמב"ם מביא קרא דשבתון [פל"ב] בא לאיסור מלאכה על כרחך דסבירא ליה דשבתון מבורר יותר לאיסור מלאכה מקרא דמקרא קודש, א"כ אמאי בסוכות [מצות עשה קס"ו] מביא קרא דמקרא קודש [פל"ה] אעפ"י דכתיב ביה ג"כ שבתון [פל"ט]: